

5 Det Ubevisstes UBW fornektelsesmaskin og dets innflytelse på mellommenneskelige forhold

Hvordan det ubevisste har en negativ innvirkning på vår adferd.

Hvorfor virker det ubevisste negativt på vår adferd? Fordi det ubevisste er utilgjengelig for oss mennesker. Det er ingen kommunikasjon mellom vår bevissthet og det ubevisste. Bevisstheten er alt det vi kann begripe. I psykoanalysen PA kaller vi det „toppen av isfjellet“ Det ubevisste er derimot et gravkammer, et depot, hvor alle fortrenghninger, sår og bitterhet som aldri ble avdekket, henholdsvis bearbeidet, ligger lagret.

Angsten står i forgrunnen når man prøver å avdekke det ubevisste. Hvorfor skjer dette? Angsten vil beskytte oss mot den smertelige avsløringen, derfor sperrer den veien til det ubevisste.

For mellommenneskelig kommunikasjon betyr dette at forhold trues av affekter og går til grunne. I en større sammenheng kan også krig forklares ut fra dette. Aktuelle eksempler som religiøs fanatisme kan også forstås i denne sammenheng. Utadtil, viser religiøse fanatikere en paranoid adferd, og på grunn av påvirkning fra det ubevisste, kan den interne og eksterne verden ikke kommunisere med hverandre. Andrawis, A 2013).

Enhver adferd fra det ubevisste blir for det andre mennesket negativt, så negativ at det mellommenneskelige forholdet går til grunne, Det er forstyrrende for mellommenneskelige relasjoner og det oppstår missforståelser, hat, forakt, misunnelse og sjalusi og „et mot hverandre“.

dem som viser denne adferden er de ikke bevisst og tilgjengelig. Hvorfor er det sånn? Fordi mennesket ikke finner tilgang til sitt ubevisste UBW. Det betyr at den negative

adferden ikke blir riktig iaktatt og blir forklart subjektivt med „toppen av isfjellet“ (Andrawis A, 2013).

Det ubevisste er et mønsteradferd og et onde for alle ødelagte forhold. Dilemmaet der er at ethvert menneske vil gjøre det gode, men at dette ikke er mulig på grunn av hans mønster som ikke er ham bevisst: „Å mene det gode betyr ikke alltid godt“

Jeg vil forandre verden

Hvordan kan jeg forandre denne tilstanden? På dette spørsmålet må man gi et svar: „*Hvis jeg vil forandre verden må jeg begynne med meg selv*“. (Andrawis A, 2013) Hvordan gjør jeg det og hva betyr det? Jeg må ville endre noe, altså meg selv. Å være beredt til kritisk selvrefleksjon er en forutsetning. Viljen til forandring må være til stede. Jeg begynner med å ville endre noe i meg selv. Det betyr jeg er forberedt til å avdekke mitt ubevisste (Andrawis A, 2013).

Som nevnt kan det ubevisste forestilles som et gravkammer hvor alle fortrenninger blir lagret og deres infantile adferdsmønstre som manifesterer seg i forskjellige situasjoner som syndromer, henholdsvis symptomer likt en overføring. Fra gravkammerets depot etableres et mønster som er ubevisst og blir ført utad. Dette mønsteret som føres utad kaller vi i psykoanalysen (PA) „overføringsfenomener“ (nevrotiske overføringer). Disse har en negativ innflytelse på mellommenneskelige forhold (Andrawis A, 2013).

I terapien og i behandlingsforløpet er det mulig å avdekke dette mønsteret. Dette skjer gjennom rekonstruksjon av biografien og den intrapsykiske tilstanden. Her spiller terapeutens tolkning en stor rolle. Det terapeutiske målet er å heve det ubevisste opp i det bevisste, å tematisere det ubevisste og varsomt omsette det terapeutiske målet til handling gjennom nye erkjennelser (Andrawis A, 2013).

- 1.) Rekonstruksjon av den biografiske anamnesen
- 2.) Sette frem forbindelsen mellom biografien og det psykodynamiske

3.) Ut fra tolkningen dannes et terapeutisk mål

Vanskeligheter som oppstår i den terapeutiske prosessen er pasientens forsvar og motstand. Den berørte personen er redd, noe som aktiverer forsvarsmekanismer, som i sin tur motvirker hemmende mot det terapeutiske målet. Her spiller den grunnleggende tilliten og den opprinnelige kjærligheten en stor Rolle . Hvis de av biografiske årsaker er såret av et tidlig ødipuskompleks, går den mentale tilstanden tilbake. Her er det behov for å rekonstruere pasientens biografi i sammenheng med den intrapsyriske tilstanden og dermed også den psykodynamiske (Andrawis A, 2013).

Regresjon

Blir beskrevet som en forsvarsmekanisme som fører til nevroses. Det betyr både et tilbakeskritt og et grep tilbake til tidligere utviklingsfaser. Det kann også vise seg en streben etter å ville være et lite barn. Regresjonen kann stadig bli brukt igjen for å mestre vanskeligheter og for å unngå Angst. Objekt forhold teorien viser derfor til at det voksne jeg kan oppføre seg som et barn fordi angsten ikke overvinnes. De et som ikke er overvunnet, men fortrent viser seg som overjeg og fører til regresjon (Schuster P, Springer-Kremser M, 1997).

Regresjonen tjener da til ikke å la skyld, angst og mindreverdsfølelser, knyttet til det å ikke lykkes, komme til bevissthet. Angstmestring og drift impuls motstand tilstrebes gjennom tidvise tilbaketrekk til utviklingstrinn fra tidlig barndom. Barslige erstatningshandlinger dekker over det bevisste møtet med belastende innhold som for eksempel sigaretter, alkohol og narkotika. Enkle primitive reaksjoner viser seg i form av gråtferdighet, trassighet og sykdom. (Andrawis A, 2013)

Projeksjon

Alt jeg ikke vil se hos meg selv, projiserer jeg på den andre. Ubevisst blir ønsker, angst skyldfølelse, driftimpuls, egen svakhet, feil og „indre objekter“ som er frastøtende adskilt fra egen bevissthet og ført over på objekter i verden utenfor. Det foreligger et

selvbedrag. Man ser ikke den andre som han er, men som man ønsker han. (Schuster P, Springer-Kremser M, 1997)

Introjeksjon, identifisering og bevaring av objektets eksterne karakter fremviser projeksjonens „motbevegelse“. Jegets tilbøyeligheter til å ta inn ytterverdens objekter og dets egenskaper (introjeksjon) og omvandle andre menneskers egenskaper til sine egne (identifisering). (Schuster P, Springer-Kremser M, 1997)

I løpet av identifiseringen „gjør det seg identifiserend subjektet objektets kjennetegn til sitt eget, slik at subjektet opplever disse kjennetegnene som sine egne. Gjennom identifiseringen oppstår den depersonaliserte og av personlige forhold en jeg og over jeg struktur som er blitt uavhengig“. (Schuster P, Springer-Kremser M, 1998, S. 17)

Den inderliggjorte objektrepresentanten blir ved bevaring av objektets eksterne karakter annerledes enn ved introjeksjon og identifisering og deres objekts skjebne blir inderliggjort mer som en fremmed karakter. (Schuster P, Springer-Kremser M, 1998)

Litteraturhervisning

- ❖ Andrawis A (2013): Der verborgene Teil des Eisbergs. Eine zweijährige Patientenanalyse
- ❖ Bürgin D, Resch F, Schulte-Markwort M (2009): Operationalisierte Psychodynamische Diagnostik OPD-2. Das Manual für Diagnostik und Therapieplanung, 2., überarb. Aufl. Verlag Huber
- ❖ Dilling H, Mombour W, Schmidt M H (2011): Internationale Klassifikation psychischer Störungen. ICD-10 Kapitel V (F). Klinisch-diagnostische Leitlinien, 8. überarb. Aufl., Verlag Hans Huber
- ❖ Kernberg O F (1998): Psychodynamische Therapie bei Borderline-Patienten, Verlag Hans Huber
- ❖ Mentzos S (2010): Neurotische Konfliktverarbeitung. Einführung in die psychoanalytische Neurosenlehre unter Berücksichtigung neuer Perspektiven, Fischer-Verlag
- ❖ Möller H-J, Laux G, und Deisster A (2010): MLP Duale Reihe Psychiatrie, Hippokrates Verlag
- ❖ Möller H-J, Laux G, Deister A (2014): Psychiatrie und Psychotherapie, 5. Aufl., Thieme Verlag
- ❖ Schuster P, Springer-Kremser M (1997): Bausteine der Psychoanalyse. Eine Einführung in die Tiefenpsychologie, 4.Aufl., WUV-Universitätsverlag
- ❖ Schuster P, Springer-Kremser M (1998): Anwendungen der Psychoanalyse. Gesundheit und Krankheit aus psychoanalytischer Sicht, 2. überarb. Aufl., WUV-Universitätsverlag
- ❖ Zepf S, (2000): Allgemeine psychoanalytische Neurosenlehre, Psychosomatik und Sozialpsychologie, Psychosozial-Verlag

Prof. DDR. Univ. Andrawis.